

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

طرح جامع اعتلای علوم انسانی در مؤسسات آموزش عالی کشور

"فهرست مسائل و عناوین کارگروه‌های طرح جامع اعتلای علوم انسانی"

الف) کارگروه مبانی علوم انسانی

ب) کارگروه تاریخ علوم انسانی

ج) کارگروه کاربری علوم انسانی

الف) مسائل و عناوین کارگروه مبانی علوم انسانی

علوم انسانی و مهارت عملی

- علوم انسانی به مثابه علم به اعتباریات/ معنا

علم و اداره جامعه

- نسبت بین معرفت [علم] و دولتشهر در یونان باستان
- نسبت بین معرفت [علم] و مفهوم مدینه نزد حکمای اسلامی
- علوم انسانی و مسأله رهایی بخشی در جهت سعادت/ کمال آدمی
- نسبت علوم انسانی و مسأله جهان بینی/ ایدئولوژی
- نسبت علوم انسانی و روشنفکری

علوم انسانی و تکنیک

- تحلیل تاریخی نسبت اپیستمه و تخرن (معرفت نظری و صنعت/ هنر) از یونان باستان تا عصر مدرن
- نسبت علم (طبیعی/ انسانی) و تکنیک در دوران مدرن
- مبانی متافیزیکی تکنولوژی
- «ساختن» به مثابه آشکارگی وجود/ معنا
- سنجش مبانی رویکردهای مهندسی/ پزشکی به موضوعات حوزه علوم انسانی

علوم انسانی و پیشرفت

- نظریه های تحول تاریخ و مسأله پیشرفت
- نظریه های فلسفه علم و مسأله پیشرفت
- تلقی نحله های مختلف علوم انسانی از پیشرفت
- بررسی امکان طرح و نیل به الگوی ایرانی-اسلامی پیشرفت و نقش راهبردی علوم انسانی در آن
- آلمان در قرن نوزده و اوایل قرن بیست

علوم انسانی و قدرت

- ارزیابی رابطه ایجابی قدرت و پیدایش/ تکوین علوم انسانی در غرب
- نسبت علوم انسانی با تصرف در جامعه/ طبیعت
- نسبت توزیع قدرت در ساخت سیاسی و شکوفایی علوم انسانی

ب) مسائل و عناوین کارگروه تاریخ علوم انسانی

فقدان مهارت دانش آموختگان علوم انسانی و بحران بیکاری آن (حوزه‌های مرتبط: نظام آموزشی و پژوهشی و نظام مدیریتی، برنامه ریزهای توسعه‌ای و اخلاق حرفه‌ای اصحاب علوم انسانی)

- بررسی و تحلیل تاریخی وضعیت برنامه‌های آموزشی از حیث مهارت‌افزایی دانشجویان رشته ادبیات فارسی و اشتغال دانش آموختگان آن در مقاطع گوناگون تحصیلی از آغاز تا اجرای برنامه‌های جاری آموزشی (۱۳۷۵)
- بررسی و تحلیل تاریخی وضعیت برنامه‌های آموزشی از حیث مهارت‌افزایی دانشجویان رشته زبان‌شناسی و اشتغال دانش آموختگان آن در مقاطع گوناگون تحصیلی از آغاز تا اجرای برنامه‌های جاری آموزشی (۱۳۷۵)
- بررسی و تحلیل تاریخی وضعیت برنامه‌های آموزشی از حیث مهارت‌افزایی دانشجویان رشته مدیریت و اشتغال دانش آموختگان آن در مقاطع گوناگون تحصیلی از آغاز تا اجرای برنامه‌های جاری آموزشی (۱۳۷۵)
- بررسی و تحلیل تاریخی وضعیت برنامه‌های آموزشی از حیث مهارت‌افزایی دانشجویان رشته حقوق و اشتغال دانش آموختگان آن در مقاطع گوناگون تحصیلی از آغاز تا اجرای برنامه‌های جاری آموزشی (۱۳۷۵)
- بررسی و تحلیل تاریخی وضعیت برنامه‌های آموزشی از حیث مهارت‌افزایی دانشجویان رشته علوم اقتصادی و اشتغال دانش آموختگان آن در مقاطع گوناگون تحصیلی از آغاز تا اجرای برنامه‌های جاری آموزشی (۱۳۷۵)
- بررسی و تحلیل شیوه‌های آموزش و تدریس در رشته‌های گوناگون علوم انسانی با هدف ایجاد مهارت (رشته‌های تاریخ، علوم اجتماعی، علوم سیاسی، مدیریت)
- بررسی و تحلیل شیوه‌های آموزش و تدریس در رشته‌های گوناگون علوم انسانی با هدف ایجاد مهارت (رشته‌های روان‌شناسی، علوم تربیتی، علوم اقتصادی و حقوق)
- بررسی و تحلیل شیوه‌های آموزش و تدریس در رشته‌های گوناگون علوم انسانی با هدف ایجاد مهارت (رشته‌های ادبیات، زبان‌شناسی، فلسفه)
- فراتحلیل طرح‌های ذیل مسئله اول و بررسی نتایج حاصل از آن با دستاوردهای بدست آمده از طرح‌های ذیل این مسئله در کارگروه‌های میانی و کاربست

مسئله فاصله زیاد بین پژوهش و نهادهای اجرایی در ایران (حوزه‌های مرتبط: نظام آموزشی و پژوهش علوم انسانی، نظام مدیریتی و برنامه‌ریزی‌ها)

- بررسی و تحلیل تاریخی فعالیت‌ها و کارکرد نهادهای اجرایی اقتصادی از آغاز تا ۱۳۵۷ از حیث برقراری ارتباط میان پژوهش‌های علوم انسانی و اجرا (وزارتخانه‌های اقتصاد و دارایی، مسکن و شهرسازی، نیرو، تعاون، صنعت، معدن و تجارت...)
- بررسی و تحلیل تاریخی فعالیت‌ها و کارکرد نهادهای اجرایی سیاسی از آغاز تا ۱۳۵۷ از حیث برقراری ارتباط میان پژوهش‌های علوم انسانی و اجرا (وزارتخانه‌های کشور، خارجه، اطلاعات...)
- بررسی و تحلیل تاریخی فعالیت‌ها و کارکرد نهادهای اجرایی علمی از آغاز تا ۱۳۵۷ از حیث برقراری ارتباط میان پژوهش‌های علوم انسانی و اجرا (وزارتخانه‌های علوم، آموزش و پرورش، درمان و آموزش پزشکی...)
- بررسی و تحلیل تاریخی فعالیت‌ها و کارکرد نهادهای اجرایی فرهنگی از آغاز تا ۱۳۵۷ از حیث برقراری ارتباط میان پژوهش‌های علوم انسانی و اجرا (وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی، صدا و سیما، سازمان ارتباطات و ...)
- بررسی و تحلیل تاریخی فعالیت‌ها و کارکرد نهادهای اجرایی اجتماعی از آغاز تا ۱۳۵۷ از حیث برقراری ارتباط میان پژوهش‌های علوم انسانی و اجرا (وزارتخانه‌های کار و امور اجتماعی، رفاه و تأمین اجتماعی...)
- بررسی و تحلیل نسبت بین آموزش و پژوهش علوم انسانی با نهادهای اجرایی در کشورهای دیگر (کشورهای غربی، آسیایی، اسلامی)
- بررسی و تحلیل تاریخی نسبت استقلال علمی و آزادی آکادمیک در علوم انسانی با میراث بهره‌وری نهادهای اجرایی در ایران از تأسیس دانشگاه تهران تاکنون؛ (بحران‌ها و دوره‌های کوتاه مدت آزادی‌های اندیشه و قلم).

- بررسی و تحلیل تاریخی روند گسترش، سیاست‌گذاری علم و مدیریت دانش در علوم انسانی ایران در ارتباط با نیازهای جامعه و نهادهای اجرایی از آغاز تا کنون
- بررسی و تحلیل تاریخی سهم و نقش کارگزاران دانش‌آموخته علوم انسانی در نهادهای اجرایی ایران از آغاز تاکنون
- فراتحلیل طرح‌های ذیل مسئله دوم و بررسی نتایج حاصل از آن با نتایج و دستاوردهای بدست آمده از طرح‌های ذیل این مسئله در کارگروه‌های میانی و کاربست

مسئله نسبت علوم انسانی با تکنیک (فناوری) و صنعت و تجارت: (حوزه‌های مرتبط برنامه‌ریزی‌های توسعه‌ای و فرهنگ)

- بررسی و تحلیل تاریخی ملاحظات فرهنگی در حوزه عمران و آبادانی کشور از آغاز تا ۱۳۵۷
- بررسی و تحلیل تاریخی ملاحظات فرهنگی در حوزه صنعت و تجارت از آغاز تا ۱۳۵۷
- بررسی نمودهای کاربردی سازی رشته‌های گوناگون علوم انسانی در تعامل با هنر صنعت سینما و تلویزیون از آغاز تا ۱۳۵۷
- نقش علوم انسانی در تاریخ شهرسازی و توسعه فضای شهری ایران از آغاز تا سال ۱۳۵۷
- فراتحلیل طرح‌های ذیل مسئله سوم و بررسی نتایج حاصل از آن با نتایج و دستاوردهای بدست آمده از طرح‌های ذیل این مسئله در کارگروه‌های میانی و کاربست

مسئله نسبت علوم انسانی و جامعه (سهیم بخش عمومی، غیر دولتی و خصوصی جامعه شامل قسمت های مردم نهاد و خیریه ای، سازمانهای غیردولتی، نهادهای عمومی و بخش خصوصی در گسترش علوم انسانی: حوزه های مرتبط: برنامه ریزی های توسعه ای و فرهنگ)

- بررسی و تحلیل تاریخی مشارکت بخش مردم نهاد (حوزه وقف و امور خیریه، نهادهای غیردولتی در علوم انسانی) و ارزیابی عملکرد آن ها
- بررسی و تحلیل تاریخی مشارکت بخش عمومی در گسترش علوم انسانی و ارزیابی عملکرد آن ها
- بررسی و تحلیل تاریخی مشارکت بخش خصوصی در گسترش علوم انسانی و ارزیابی عملکرد آن ها
- بررسی و تحلیل تاریخی تعامل حوزه علمیه با رشته های گوناگون علوم انسانی
- فراتحلیل طرح های ذیل مسئله چهارم و بررسی نتایج حاصل از آن با نتایج و دستاوردهای بدست آمده از طرح های ذیل این مسئله در کارگروه های مبانی و کاربریست

مسئله نسبت علوم انسانی و پیشرفت و توسعه کشور (حوزه های مرتبط: برنامه ریزی های توسعه ای)

- بررسی و تحلیل تاریخی نقش انجمن ها، بنیادهای علمی و مجلات علوم انسانی در حل مسائل جامعه و حوزه عمومی
- بررسی و تحلیل تاریخی وضعیت نشر آثار در رشته های علوم انسانی در پیوند با نیازهای رشته های علوم انسانی و نیازهای کشور (ترجمه، تالیف کتاب، مجموعه مقاله، کنفرانس ها، همایش ها، مبادلات علمی و...) از آغاز تا ۱۳۵۷
- بررسی و تحلیل تاریخی جایگاه علوم انسانی در طراحی برنامه های توسعه کشور از آغاز تا کنون
- بررسی انتقادی وضعیت پایان نامه های تحصیلات تکمیلی در رشته های گوناگون علوم انسانی در حل مسائل و نیازهای جامعه.
- فراتحلیل طرح های ذیل مسئله پنجم و بررسی نتایج حاصل از آن با نتایج و دستاوردهای بدست آمده از طرح های ذیل این مسئله در کارگروه های مبانی و کاربریست

مسئله نسبت علوم انسانی جدید با قدرت ملی و بین المللی

- بررسی تاریخی تاثیر متقابل علوم انسانی جدید و قدرت ملی در پرتو تحولات بزرگ تاریخی (به عنوان نمونه: تاثیر متقابل علوم انسانی جدید و نهضت مشروطیت در پیوند با قدرت ملی) تحولات اجتماعی و سیاسی مانند: نهضت مشروطیت، پهلوی اول، جنبش ها و جریان های سیاسی، طبقات اجتماعی، روشنفکران، روحانیان، نهضت ملی شدن نفت، انقلاب اسلامی، جنگ، دوره سازندگی، دوره اصلاحات و ...
- تاثیر جریانات بین المللی نظام قدرت بر علوم انسانی در ایران (به عنوان نمونه تاثیر جریان های قدرتمند بین المللی مارکسیسم و لیبرالیسم بر علوم انسانی ایران)
- بررسی و تحلیل تاریخی عملکرد کرسی های ایران شناسی در راستای افزایش قدرت ملی
- تاثیر مطالعات شرق شناسی بر شکل گیری و تحول علوم انسانی در ایران
- بررسی و تحلیل تاریخی نسبت بین امر سیاسی و دانشگاه در ایران
- فراتحلیل طرح های ذیل مسئله ششم و بررسی نتایج حاصل از آن با دستاوردهای بدست آمده از طرح های ذیل این مسئله در کارگروه های مبانی و کاربریست
- فراتحلیل نتایج همه طرح های ذیل مسائل شش گانه حوزه تاریخ علوم انسانی و بررسی نتایج حاصل از آن در پیوند با دستاوردهای بدست آمده از طرح های ذیل شش مسئله در کارگروه های مبانی و کاربریست.

ج) مسائل و عناوین طرح‌های کارگروه کاربست علوم انسانی

- بررسی و تحلیل وضع موجود رابطه تحصیل و مهارت دانشجویان در رشته تاریخ و نسبت آن با اشتغال دانش‌آموختگان آن از سال ۱۳۷۵ به بعد
- بررسی و تحلیل وضع موجود رابطه تحصیل و مهارت دانشجویان در رشته زبان شناسی و نسبت آن با اشتغال دانش‌آموختگان آن از سال ۱۳۷۵ به بعد
- بررسی و تحلیل وضع موجود رابطه تحصیل و مهارت دانشجویان در رشته علوم تربیتی و نسبت آن با اشتغال دانش‌آموختگان آن از سال ۱۳۷۵ به بعد
- بررسی و تحلیل وضع موجود رابطه تحصیل و مهارت دانشجویان در رشته روان شناسی و نسبت آن با اشتغال دانش‌آموختگان آن از سال ۱۳۷۵ به بعد
- بررسی و تحلیل وضع موجود رابطه تحصیل و مهارت دانشجویان در رشته علوم اقتصادی و نسبت آن با اشتغال دانش‌آموختگان آن از سال ۱۳۷۵ به بعد
- بررسی و تحلیل وضع موجود رابطه تحصیل و مهارت دانشجویان در رشته های علوم انسانی در کشورهای اروپایی و امریکای شمالی، آسیایی و مسلمان
- بررسی و تحلیل و اشتغال دانش‌آموختگان در رشته های علوم انسانی در کشورهای اروپایی و امریکای شمالی، آسیایی و مسلمان
- بررسی و تحلیل مهارت تبدیل پژوهش‌های علوم انسانی به خروجی‌های کاربردی از قبیل اینفو گرافی، policy paper, public paper, typography, interdisciplinary
- بررسی و تحلیل وضع موجود علوم انسانی با هنر در ایران
- بررسی راهکارهای نظام‌مندسازی فعالیت‌های اصحاب علوم انسانی با هدف توسعه نظریه‌پردازی، گفتمان‌سازی، نقد و گفتگو
- فراتحلیل طرح‌های ذیل مسئله اول و بررسی نتایج حاصل از آن با نتایج و دستاوردهای بدست آمده از طرح‌های ذیل این مسئله در کارگروه‌های مبانی و تاریخ

نسبت بین مهارت و تحصیل از یک طرف و اشتغال دانش‌آموختگان علوم انسانی از طرف دیگر: (حوزه‌های مرتبط، نظام آموزشی و پژوهشی و نظام مدیریتی، برنامه‌ریزی‌های توسعه‌ای و اخلاق حرفه‌ای اصحاب علوم انسانی)

- بررسی و تحلیل فعالیتها و کارکردهای نهادهای اجرایی اقتصادی - زیربنایی از حیث برقراری ارتباط میان پژوهش علوم انسانی و اجرا از ۱۳۵۷ به بعد (مورد مطالعه: وزارت اقتصاد و دارایی، وزارت مسکن و شهرسازی، وزارت صنعت و معدن، وزارت نفت، وزارت نیرو، وزارت کشاورزی، مخابرات)
- بررسی و تحلیل فعالیتها و کارکردهای نهادهای اجرایی سیاسی - امنیتی و نظامی از حیث برقراری ارتباط میان پژوهش علوم انسانی و اجرا از ۱۳۵۷ به بعد (مورد مطالعه: وزارت ارشاد، صدا و سیما، سازمان تبلیغات اسلامی، معاونت فرهنگی شهرداری)
- بررسی و تحلیل فعالیتها و کارکردهای نهادهای اجرایی علمی از حیث برقراری ارتباط میان پژوهش علوم انسانی و اجرا از ۱۳۵۷ به بعد (مورد مطالعه: وزارت بهداشت و درمان، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم)
- بررسی و تحلیل فعالیتها و کارکرد های نهادهای اجرایی اجتماعی از حیث برقراری ارتباط میان پژوهش علوم انسانی و اجرا از ۱۳۵۷ به بعد (مورد مطالعه: نیروی انتظامی و قوه قضائیه، وزارت کار، رفاه و تامین اجتماعی)
- فراتحلیل طرح های ذیل مسئله دوم و بررسی نتایج حاصل از آن با نتایج و دستاوردهای بدست آمده از طرح‌های ذیل این مسئله در کارگروه‌های مبانی و تاریخ

نسبت بین پژوهش و نهادهای اجرایی: (حوزه‌های مرتبط، نظام آموزش و علوم انسانی، نظام مدیریتی و برنامه‌ریزی‌ها)

- بررسی و تحلیل پیوست های فرهنگی و اجتماعی در حوزه عمران و آبادانی از ۱۳۵۷ به بعد (نقش، جایگاه و تاثیرات)
- بررسی و تحلیل پیوست های فرهنگی و اجتماعی در حوزه صنعت و تجارت از ۱۳۵۷ به بعد (نقش، جایگاه و تاثیرات)
- بررسی نمودهای کاربردی سازی رشته های مختلف علوم انسانی در تعامل با هنر-صنعت سینما و تلویزیون از ۱۳۵۷ به بعد
- بررسی نمودهای کاربردی سازی رشته های مختلف علوم انسانی در تعامل با فضای مجازی (اعم از رسانه‌های مکتوب و رسانه‌های دیداری و شنیداری)
- نقش علوم انسانی در حوزه هایی چون نمادسازی و تبلیغات شهری در شهرسازی، توسعه فضای شهری و زیبا سازی شهری از ۱۳۵۷ به بعد
- نقش علوم انسانی در جهت دهی به خدمات و تولیدات صنعتی
- بررسی و تحلیل نسبت علوم انسانی و فناوری در کشورهای دیگر (کشورهای غربی، آسیایی و مسلمان) در حوزه سینما و غیره
- فراتحلیل طرح های ذیل مسئله سوم و بررسی نتایج حاصل از آن با نتایج و دستاوردهای بدست آمده از طرح‌های ذیل این مسئله در کارگروه‌های مبانی و تاریخ

نسبت علوم انسانی با تکنیک (فناوری) و صنعت و تجارت: (حوزه‌های مرتبط، برنامه‌ریزی‌های توسعه‌ای و فرهنگ)

سهام بخش عمومی،
غیردولتی و خصوصی
جامعه شامل قسمت‌های
مردم نهاد و خیریه‌ای،
سازمانهای غیردولتی،
نهادهای عمومی و
بخش خصوصی در
گسترش علوم انسانی:
(حوزه‌های مرتبط،
برنامه‌ریزی‌های
توسعه‌ای و فرهنگ)

- بررسی و تحلیل نقش سازمان‌های غیردولتی و بخش‌های مردم-نهاد در گسترش علوم انسانی: وقف و امور خیریه از ۱۳۵۷ به بعد
- بررسی و تحلیل نقش بخش‌های خصوصی انتفاعی در گسترش علوم-انسانی از ۱۳۵۷ به بعد
- بررسی و تحلیل تجربه کشورهای دیگر در گسترش علوم انسانی طی تعامل با بخش‌های مردم نهاد، عمومی و خصوصی (کشورهای غربی، آسیایی و مسلمان)
- فراتحلیل طرح‌های ذیل مسئله چهارم و بررسی نتایج حاصل از آن با نتایج و دستاوردهای بدست آمده از طرح‌های ذیل این مسئله در کارگروه‌های مبانی و تاریخ

نسبت علوم انسانی با
پیشرفت و توسعه کشور:
(حوزه‌های مرتبط،
برنامه‌ریزی‌های
توسعه‌ای)

- بررسی جایگاه علوم انسانی در طراحی و ارائه الگوهای توسعه با نظر به طرح الگوی ایرانی اسلامی پیشرفت
- بررسی و تحلیل وضع موجود مطالعات علوم انسانی در حل مسائل اجتماعی (الگوی مصرف و سبک زندگی)
- بررسی و تحلیل وضع موجود مطالعات علوم-انسانی در حل مسائل اجتماعی (قانون‌مندی و مسئولیت‌پذیری)
- بررسی و تحلیل وضع موجود مطالعات علوم انسانی در حل مسائل اجتماعی (گردشگری و محیط زیست)
- بررسی و تحلیل وضع موجود مطالعات علوم انسانی در حل مسائل اجتماعی (هویت ملی و منافع ملی)
- بررسی و تحلیل وضع موجود مطالعات علوم انسانی در حل مسائل اجتماعی (امنیت در فضای شهری و فضای زندگی)
- فراتحلیل طرح‌های ذیل مسئله پنجم و بررسی نتایج حاصل از آن با نتایج و دستاوردهای بدست آمده از طرح‌های ذیل این مسئله در کارگروه‌های مبانی و تاریخ

نسبت علوم انسانی با
قدرت ملی و بین‌المللی:
(حوزه‌های مرتبط،
برنامه‌ریزی‌های
توسعه‌ای و فرهنگ)

- راهکارها و راهبردهای افزایش دیپلماسی علمی علوم انسانی در عرصه بین‌المللی
- نقش علوم انسانی در افزایش قدرت ملی
- بررسی و تحلیل وضعیت امر سیاسی و دانشگاه در ایران
- فراتحلیل طرح‌های ذیل مسئله ششم و بررسی نتایج حاصل از آن با نتایج و دستاوردهای بدست آمده از طرح‌های ذیل این مسئله در کارگروه‌های مبانی و تاریخ
- فراتحلیل نتایج طرح‌های ذیل مسائل شش گانه حوزه کاربردی و بررسی نتایج حاصل از آن با دستاوردهای بدست آمده از طرح‌های ذیل شش مسئله در کارگروه‌های مبانی و تاریخ